

ชื่อวิทยานิพนธ์ : การศึกษาการให้คำปรึกษาตามนัยสติปัฏฐาน ๔

ผู้วิจัย : พระพุฒินันทน์ ฐิตปญโญ (ฉันทศิริพันธ์)

ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

: พระครูสิริรัตนาวุธ, รศ.ดร., ป.ธ. ๕, พธ.บ., พธ.ม.,
Ph.D. (Philosophy)

: ดร.ประพัฒน์ ศรีกุลกิจ, ป.ธ.๙, พธ.บ., กศ.ม., Ph.D. (Buddhist studies)

วันที่สำเร็จการศึกษา : ๑๖ มีนาคม ๒๕๕๙

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาการให้คำปรึกษาตามนัยสติปัฏฐาน ๔” นี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา คือ ๑) เพื่อศึกษาหลักการการให้คำปรึกษาของพระพุทธเจ้า ๒) เพื่อศึกษาหลักการการให้คำปรึกษาตามนัยสติปัฏฐาน ๔ และ ๓) เพื่อศึกษาตัวอย่างของการให้คำปรึกษาตามนัยสติปัฏฐาน ๔ โดยงานวิทยานิพนธ์นี้เป็นการศึกษาข้อมูลจากคัมภีร์พระไตรปิฎก ตรวจสอบงานวิจัยเชิงเอกสารและสอบถามผู้เกี่ยวข้องจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อความสมบูรณ์ในเนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า การให้คำปรึกษาของพระพุทธเจ้า คือการที่พระพุทธเจ้าทรงแนะนำสั่งสอนแสดงธรรมให้แก่มนุษย์ผู้ประสบกับปัญหา คือความทุกข์ เพื่อสามารถแก้ไขปัญหาและพาตนเองให้หลุดพ้นจากความทุกข์ที่กำลังประสบอยู่ โดยมีหลักการที่สำคัญ คือ พระองค์จะทรงช่วยให้เข้าใจถึงปัญหาอย่างกระจ่างชัด โนมน้าวจิตใจให้เขาปฏิบัติตาม ให้มีความมุ่งมั่นต่อการแก้ไขปัญหา และให้เกิดความสุขใจ มองเห็นหนทางแก้ไขปัญหา คือ ความทุกข์นั้นได้

สติปัฏฐาน ๔ เป็นหลักธรรมที่พระองค์ทรงแนะนำให้คำปรึกษาแก่พุทธบริษัททั้งหลายอยู่บ่อยครั้ง โดยหลักการสติปัฏฐาน ๔ คือวิธีการปฏิบัติโดยมีสติเป็นประธาน จุดประสงค์เพื่อฝึกสติ และใช้สตินั้นพิจารณาและให้รู้สภาวะทั้งหลายในปัจจุบันอย่างมีสัมมาสติ ในที่ตั้งแห่งสติทั้ง ๔ ทางคือ กาย เวทนา จิต และธรรมในทุกขณะ ดังตัวอย่างตามที่ไดยกมาแสดงซึ่งเป็นเครื่องยืนยันให้เห็นถึงผลของการให้การปรึกษาด้วยสติปัฏฐาน ๔ ที่มีในคัมภีร์ทางพุทธศาสนา และในปัจจุบัน โดยตัวอย่างที่ยกมานั้น แสดงให้เห็นว่าการให้การปรึกษาด้วยการแนะนำให้ปฏิบัติสติปัฏฐานนั้นล้วนมีเป้าหมายเดียวกัน

คือ การช่วยให้มนุษย์สามารถแก้ไขปัญา ทำให้หลุดพ้นจากความทุกข์ทั้งปวง เพราะสติปัฏฐาน ๔ นี้ เป็นหนทางเดียว ที่จะนำให้สัตว์โลกทั้งหลายข้ามพ้นปัญหาชีวิตทางกายและจิต พ้นจากความทุกข์ โทมนัสและความเศร้าโศกทั้งปวง และเป็นหนทางเดียว ที่จะนำผู้ปฏิบัติที่ต้องการผลสูงสุดไปสู่การ บรรลุโลกุตตรธรรมคือนิพพานในที่สุด

Thesis Title : A Study of Counseling in the Four Foundations of Mindfulness

Researcher : Phra Puttinun Thitapaṇṇo (Chandhasiripundh)

Degree : Master of Arts (Buddhist Studies)

Thesis Supervisory Committee

: Phrakru Sirirattananuwat, Association Professor, Pali 5, B.A.,
M.A. Ph.D. (Philosophy)

: Dr.Prapat Srikulkich, Pali 9, BA., M.A., Ph.D. (Buddhist studies)

Date of : March 16, 2016

Graduation

Abstract

The objectives of this thesis were as follow; 1) to study the principles and methods of Buddhist Counseling, 2) to study the principles and methodologies of Counseling by using the Four Foundations of Mindfulness and 3) to study the example cases of Counseling by using the Four Foundations of Mindfulness. The methods that used for this thesis were the principles of Dhamma content analysis according to the doctrine of Buddhism in Theravada (Tipitaka). Additionally, this thesis is a documentary research so the accurate contents were to be corrected by experts.

The results of the study revealed that Buddhist Counseling is the way that the Buddha taught in really simply and appropriated Dhamma to people in order to solve their problems and sufferings. The main principle of Buddhist Counseling is the way that Buddha could help his counselees understood their problems clearly also could persuade them to follow his suggestions and reach their goals as well.

.The Buddha always advises all Buddhists to live by practicing the Four Foundations of Mindfulness or Satipatthāna. Satipatthāna is set out for attaining and maintaining moment by moment mindfulness or retention (Sati) of four domains that are the body, feeling or sensation (Vedanā), mind or consciousness (Citta) and

Dhammas. The example cases that are demonstrated can confirm the achievement of Satipatthāna and to be really able to solve problems and suffering. The Buddha referred to Satipatthāna as a direct or one way path for purification by leading us out of suffering, grieving and realization of the highest aim as Nibbana finally.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และสำเร็จด้วยความเมตตาจากพระอาจารย์ พระครูสิริรัตนาวุธ,รศ.ดร. อาจารย์ประจำ วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช ที่เมตตาได้รับเป็นประธานคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ท่านอาจารย์ ดร.ประพัฒน์ ศรีกุลกิจ อาจารย์ประจำ วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช ที่รับเป็นกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยได้รับความเมตตาและความอนุเคราะห์จากอาจารย์ทั้งสองท่านที่ได้ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาและเป็นกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์นี้มาตลอดตั้งแต่ต้นเป็นอย่างดีทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณคณาจารย์ของบัณฑิตวิทยาลัยแห่งนี้ทุกๆท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ ด้านพระพุทธศาสนาและศาสตร์อื่นๆที่สามารถนำมาปรับใช้กับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ได้เป็นอย่างดี ตลอดจนขอขอบคุณกัลยาณมิตรทุกท่านที่ได้อนุเคราะห์ช่วยเหลือจัดหาตำราอ้างอิง ที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

หากเนื้อหาของวิทยานิพนธ์นี้ มีคุณค่า มีประโยชน์ เป็นกุศลต่อผู้ได้อ่าน ได้ศึกษาแล้วไซ้ ผู้วิจัยขอน้อมรับในบุญกุศลนี้ด้วยความยินดีและขออุทิศส่วนบุญกุศลที่เกิดขึ้นในครั้งนี้แด่บิดามารดา บุรพคณาจารย์ อีกทั้งผู้มีพระคุณต่อผู้วิจัยทุกท่าน รวมถึงกัลยาณมิตรทุกท่านผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจนทำให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงได้ ขอทุกๆท่านจงได้รับส่วนบุญกุศลในครั้งนี้ร่วมกันด้วย เทอญ

พระพุฒินันทน์ ฐิตปญฺโญ (ฉันทศิริพันธ์)